Qan yaddaşı - ədalətin hökmü

Tarixin müxtəlif dönəmlərində erməni faşizminin qurbanına çevrilən şəhidlərimizin qisası yerdə qalmadı

1988-2024-cü illər ərzində Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində 3 min 493 nəfəri mülki, 15 min 357 nəfəri hərbi qulluqçu olmaqla, ümumilikdə 18 min 850 şəxs qəsdən öldürülüb. 4 min 435 nəfəri mülki, 51 min 803 nəfəri hərbi qulluqçu olmaqla, ümumilikdə 56 min 268 şəxsə müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri yetirilməklə qəsdən öldürülmələrinə cəhd edilib.

Hərbi cinayətlər törətməkdə təqsirləndirilən ermənişəsilli şəxslər barəsindəki cinayət işi üzrə ittiham aktında qeyd olunan bu dəhşətli statistika təkcə 36 il ərzində erməni faşistləri tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı törədilmiş qətliamların, soyqırımların göstəricisidir. Ancaq ərazilərimizə göz dikən erməni şovinistlərinin hələ XIX əsrin sonlarından başlayaraq azərbaycanlılara qənim kəsilmələri də tarixin qanlı faktıdır. İkiəsrlik zaman ərzində erməni qaniçənləri milli zəmində onminlərlə azərbaycanlını qətl edərək bəşəri cinayətlər törədiblər.

Torpaqlarını işğaldan azad etmiş, suverenliyini tam təmin etmiş Azərbaycanda hərbi cinayətlər törətməkdə təqsirləndirilən erməniəsilli şəxslərin qanlı əməllərinə görə hazırda mühakimə edilmələri və sübutlar təsdiqlənərsə, yaxın zamanlarda layiqli cəzalarını alacaqları, həm də tarixin müxtəlif dönəmlərində erməni faşizminin qurbanına çevrilən bütün şəhidlərimizin qanının yerdə qalmaması deməkdir.

Erməni faşizminin qanlı siması

Erməni şovinistləri indiki Ermənistan ərazisində yaşayan soydaşlarımızı tarixi yurdlarından sıxışdırıb çıxarmaq, eləcə də Qarabağın Azərbaycandan qoparılaraq Ermənistana birləşdirilməsi üçün sözlə ifadəsi mümkün olmayan tükürpərdici cinayətlərə əl atıblar, qanlı əməllərini gerçəkləşdirmək üçün əsasən mülki əhalimizi hədəf seçiblər, körpə, uşaq, qadın, qoca demədən azərbaycanlıları qətlə yetiriblər. Təkcə XX əsrin faciəsi kimi tarixə düşən Xocalı soyqırımı zamanı əhalimizə tutduqları divan, əsir və girov götürdükləri insanlara verdikləri insan ağlına sığmayan dəhşətli işgəncələr erməni faşizminin qanlı simasını gözlər önünə sərməyə bəs edir.

Hərbi cinayətlərdə təqsirləndirilən erməniəsilli şəxslərin Bakıda keçirilən məhkəməsində təcavüzkar müharibə gedişində Azərbaycan xalqına qarşı törədilmiş soyqırımı, habelə soyqırımı əlamətləri olmadan əhalinin bütövlükdə və ya qismən məhv edilməsi faktları elan olunub. Bildirilib ki, Xocalı rayonunun ərazisində yaşayan azərbaycanlı əhalini kütləvi şəkildə milli-etnik mənsubiyyətinə görə bir qrup kimi məhv etmək niyyəti ilə onları öldürmək, sağlamlığına ağır və əqli qabiliyyətinə ciddi zərər vurmaq məqsədilə Xocalı rayonuna və ətraf yaşayış məntəqələrinə silahlı basqınlar edilib, azərbaycanlıların baş dərisinin soyulması, qulaq, burun, cinsiyyət üzvlərinin kəsilməsi, gözlərinin çıxarılması, diri-diri yandırılması, cinayətkar fəaliyyətinin qarşısının alınması üçün zərərsizləşdirilmiş erməniəsilli şəxslərin qəbirləri üzərində başlarının qurbanlıq kimi kəsilməsi, qadına, qocaya və uşağa fərq qoymadan qəddarlıqla müxtəlif işgəncələr verilməsi ilə ümumilikdə 613 şəxs qəsdən öldürülüb məhv edilməklə Xocalı soyqırımı törədilib.

Erməni terroru

1994-cü ildən, atəşkəs elan olunandan sonra da azərbaycanlılara qarşı erməni terroru səngimək bilmədi. Bununla bağlı erməni vəhşiliyini sübut edən dəhşətli faktlar isə yüzlərlədir.

2011-ci ilin iyul ayında Tovuz rayonunun Ermənistanla həmsərhəd Əlibəyli kəndində baş verən faciə hələ də unudulmayıb. Həmin vaxt ermənilər partlayıcı qurğu quraşdırılmış "itəbənzər" uşaq oyuncağını Ermənistan tərəfindən Əlibəyli kəndinə daxil olan Tovuz çayına buraxmışdılar. O zaman ərazidə oynayan 13 yaşlı Şahmalıyeva Aygün Zirəddin qızının oyuncağı taparaq oynatması nəticəsində partlayış baş vermiş, yeniyetmə faciəvi şəkildə həyatını itirmişdi.

1994-cü ildə də həmin ərazidə analoji hadisə baş vermiş, Ermənistan tərəfindən çaya buraxılan oyuncağı götürərkən partlayış baş verməsi nəticəsində iki azyaşlı uşaq həlak olmuş, biri isə yaralanmışdı.

Yuxarıda sözügedən məhkəmə prosesinin fevralın 18-də davam edən baxış iclasında da təcavüzkar müharibənin gedişində törədilmiş bir sıra konkret cinayət faktları sadalanıb.

2017-ci il iyulun 4-də Füzuli rayonunun Alxanlı kəndi istiqamətində müdafiə olunmayan ərazilərə, yaşayış məntəqələrinə və mülki əhaliyə zirehli texnikalardan atəş açılıb, "OQ-9M" markalı 73 millimetr çaplı, qəlpəli qumbaranın Alxanlı kəndinin ərazisinə düşərək partlaması nəticəsində kəndin dinc sakinləri Sahibə Allahverdiyeva və 2016-cı il təvəllüdlü azyaşlı Zəhra Quliyeva müxtəlif bədən xəsarətləri ilə qəsdən öldürülüb.

2020-ci il iyulun 14-də Ermənistanın Tavuş vilayəti Berd rayonu Movses kəndi ərazisində yerləşən mövqelərdən və ələ keçirilmiş "Ara postu" adlanan döyüş mövqeyindən iriçaplı artilleriyadan Müdafiə Nazirliyinin Tovuz rayonunun Ağdam kəndində yerləşən "N" saylı hərbi hissəsinin müvafiq döyüş postunun yaxınlığında qurulmuş sığınacaq istiqamətində atəşlər açması, atılmış mərminin sığınacağa düşərək partlaması nəticəsində general-mayor Polad Həşimov, polkovnik İlqar Mirzəyev, mayor Namiq Əhmədov, mayor Anar Novruzov və gizir Yaşar Babayev qəsdən öldürülüb.

İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı döyüş meydanında uduzan Ermənistan ordusu cəbhədən kilometrlərlə uzaqda yerləşən şəhər və kəndlərimizi raket atəşinə tutaraq terror törədiblər.

Erməni qaniçənlərinə ən böyük cəza

Xalqımızın səbir kasasını daşırdaraq ayağa qaldıran Tovuz döyüşlərindən cəmi iki ay sonra - 2020-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan haqq uğrunda mübarizəyə qalxaraq 44 günə torpaqlarının işğalına son qoydu. Bununla 11 min fərarisi olan işğalçı Ermənistan ordusu darmadağın edildi. İkinci Qarabağ müharibəsində qazanılan parlaq zəfər sayəsində ərazi bütövlüyümüz, suverenliyimiz tam təmin olundu. Geniş tikinti və quruculuq işləri həyata keçirilən Qarabağ və Şərqi Zəngəzura Böyük qayıdış həyata keçirilməyə başlanıldı.

Hərbi cinayətlərdə təqsirləndirilən erməniəsilli şəxslərin törətdikləri qanlı əməllərə görə ədalət mühakiməsinə çəkilməsi isə bir başqa tarixi hadisə oldu.

Ancaq elə Xankəndidən, Şuşadan, Ağdamdan, Xocalıdan... bütün Qarabağdan dünyaya yeni gələn azərbaycanlı körpələrin səsinin ucalması, milli kimliyimizə düşmən kəsilərək qətliamlara, soyqırımlara əl atan erməni faşistlərinə ən ağır cəzadır.

Bunuyla həm də torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda qurban gedən bütün şəhidlərimizin intiqamı alındı, ruhları şad oldu.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan.- 2025.- 20 fevral (№38).- S.10.